

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ
ÖZEL EĞİTİM BÖLÜMÜ
ZİHİNSEL ENGELLİLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
DERS BİLGİ FORMU

Dersin Adı	Özel Eğitimde Aile Eğitimi			
Dersin Kodu	OZEĞT-312			
Ders Kredi Bilgileri	Teori	Uygulama	Kredi	AKTS
	2	0	2	2
Dersin Türü	Alan Eğitimi Zorunlu			
Dersin Seviyesi	Lisans			
Dersin Eğitim Yılı ve Dönemi	2022-2023 / Bahar Dönemi			
Dersin Günü ve Saati				
Derslik Bilgisi				
Dersin Öğretim Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi İsmail Hakkı TOMAR			
İletişim Bilgileri,	04543101200-2136 ismail.tomar@giresun.edu.tr			
Ofis Bilgileri ve Ofis Saati	C.2.2 Pazartesi 15.00-16.00			
Öğretim Sistemi	Örgün			
Eğitim Dili	Türkçe			
Dersin Ön Koşulu Olan Ders	Yok			
Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar	Yok			
Staj Durumu	Yok			
Dersin Amacı	Bu dersin amacı, özel eğitim öğretmen adaylarının özel özellikleri olan öğrencilerin ailelerini tanımaları, bu ailelerin özelliklerini ve gereksinimlerini anlayabilmeleri, bu gereksinimleri karşılamaya yönelik aile eğitim programlarını hazırlayabilmelerine yönelik temel bilgi ve becerileri kazanmalarını sağlamaktır.			
Dersin İçeriği	Bu ders kapsamında öğrencilere; aile ve ailenin yapısal özellikleri, ailenin işlevleri, sistem olarak aile; özel gereksinimli bireylerin ailelerin özellikleri ve gereksinimleri; özel gereksinimli bireylerin ailelerinin yaşadıkları duygusal tepkiler; özel gereksinimli bireylerin ailelerini tanıma ve değerlendirme; özel gereksinimli çocuğu olan ailelerin korunması ve haklarına ilişkin yasal düzenlemeler; özel eğitimde aile eğitimi; okul-aile-öğretmen işbirliği; özel eğitimde aile katılımı; özel gereksinimli çocuğu olan ailelerin gelişimlerinin desteklenmesi; ailelerin psikolojik yardım ihtiyaçları ve eğitim ihtiyaçları; ailelerle iletişim ve etik; aile eğitimi uygulama modelleri ve Örnek aile eğitim programları hakkında bilgiler sunulacaktır.			
Dersin Öğrenme Çıktıları	Bu ders kapsamında öğrencilerin aşağıdaki çıktılara ulaşması hedeflenmektedir: 1. Aile kavramı ve ailenin yapısal özellikleri ile işlevlerini bilme. 2. Özel gereksinimli çocuğa sahip ailelerin özelliklerini ve güçlüklerini anlayabilme 3. Özel gereksinimli bireylerin ailelerinin yardım ihtiyaçlarını bilme. 4. Özel gereksinimli çocuğa sahip ailelere yönelik yapılacak çalışmalarda etik ilkelere uygun davranma.			

5. Özel gereksinimli çocuğa sahip ailelerin ihtiyaçlarına yönelik eğitim programları hazırlama.

DERSİN İLKELERİ

Ders Süresi ve Derse Giriş/Çıkış-

Bu ders her hafta yüz yüze sınıf ortamında yapılacaktır. Dersin süresi **“50 dakika ders+10 dakika ara +50 dakika ders”** olarak tanımlanmıştır. Derse zamanında katılım sağlamak dersin kazanımlarına erişim sağlamada temel oluşturmaktadır.

-Devam-

Öğrenciler, hastalık ya da kişisel nedenlerden dolayı 4 hafta ders devamsızlığı yapabilirler. Bundan sonraki ders devamsızlığı olacaksa öncelikle benimle paylaşılmalıdır. İlk haftadan itibaren yoklama alınacaktır. Vize haftası bu 4 haftaya dâhil değildir. Dersi daha önce almış ve devamsızlıktan dolayı dersten geçememiş öğrencilerin **derse devam zorunluluğu bulunmaktadır.**

-Hastalık ya da Acil Durum Bildirimi-

Hastalık ya da acil durumunu açıklamak için ofis numaramı arayabilirsiniz. Bana o an ulaşamıyorsan, mesaj bırakabilir ya da e-mail gönderebilirsin.

-Geciken Görevler-

Ders programında sizlere verilen tarihlerde ilgili konular işlenecektir. Bu nedenle ders sırasında ya da öncesinde benimle başka bir konunun işlenmesi hususunda anlaşma yapmayınız. İlgili konulara zamanında çalışmak ve gerekli hazırlıkları yapmak sizlerin sorumluluğundadır.

-Özel Gereksinimli Öğrenciler-

Fakültemizin **“[Birim Temsilcisi](#)”** aracılığıyla **“[Engelsiz Üniversite Birimi](#)”** ile iletişime geçmeniz halinde ders için ihtiyaç duyduğunuz uyarlamalar, Üniversitemizin/Fakültemizin imkânları dâhilinde gerçekleştirilecektir. Fakültemiz Birim Temsilcisinin iletişim bilgilerine Engelsiz Üniversite Birim sayfasından erişebilirsiniz.

-Öğrenci Ders Temsilcileri-

Bir gönüllü öğrenci dönem boyunca ders temsilcisi olarak görev yapacaktır. Dersin ilk haftası bu öğrenci görevlendirecek öğretim üyesi dersle ilgili materyalleri ders temsilcisine yönlendirecek; ders temsilcisi de sınıfın geri kalanına iletmekten sorumlu olacaktır.

-Ders Materyalleri-

Her öğrencinin önerilen akademik kaynaklar ya da ulaşabildikleri kaynakları ders materyali olarak kullanması gerekmektedir. Ders, ders programınızda ilan edilen ilgili derslikte yapılacak olup dersle ilgili materyaller, araç ve gereçler fakültenin imkânları doğrultusunda sınıf ortamından sağlanacaktır. İlave öğretim materyaline/araç gerece ihtiyaç duyulması halinde, öğretim elamanının görüş ve önerisi de dikkate alınarak, bu materyal ve araç gereçler öğrenci/öğrenciler tarafından temin edilecektir.

-Katılım-

Ders içerisindeki aktif katılımınız önemlidir. Bu nedenle, derste sorular sormanız, başkalarının düşüncelerini dinlemeniz ve eleştirmeniz derse katılım göstermeniz anlamına gelmektedir. Aşağıda derse nasıl katılım gösterebileceğinize ilişkin öneriler yer almaktadır:

- Haftalık ders akışındaki soruları cevaplayarak ön hazırlıklarınızı yapın.
- Sınıf tartışmalarına düşündürücü sorular getirin ve arkadaşlarınıza sorun.
- Sınıf tartışmalarıyla ilgili önemli notları mutlaka defterlerinize yazın.
- Ders kitabında okuduğunuz bölümleri tartışın.
- Filmleri birlikte izleyebilirsiniz. Üzerinde mutlaka konuşun.
- Drama ve rol oynama çalışmalarına katılım gösterin.

-Akademik Dürüstlük Politikası-

Akademik dürüstlük ile ilgili iş ve işlemler; **“[Giresun Üniversitesi Önlisans Ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği](#)”** ve **“[Giresun Üniversitesi Etik Kurulu Yönergesi](#)”** maddeleri

gereğince tesis edilecektir.

Öğrenme-Öğretme Süreci

Dersin ilk haftası ders öğretim elemanı tarafından dersin ve ders izlencesinin tanıtımı yapılacak ve öğretim süreci hakkında ayrıntılı bilgi verilecektir. Her hafta öğrencilerin dersle ilgili akademik kaynaklardan faydalanarak derse hazırlıklı olarak gelmeleri beklenmektedir. Her derste öğretim elemanı tarafından akademik bilgiler paylaşılacak, öğrencilerin akademik kaynaklardan ulaştıkları bilgilerle tartışmaları sağlanacak, öğretim sürecinde anlatım, soru-cevap, rol oynama, video gösterimi gibi yöntemler kullanılacak, grup içi tartışmalara yer verilecektir. Derste olmayan öğrenciler o hafta verilen görevleri ve sorumlulukları takip etmek ve yerine getirmekle sorumludur.

HAFTALIK AYRINTILI DERS PROGRAMI AKIŞI*

Hafta	KONULAR	ÖĞRENCİ GÖREVLERİ
1	Giriş, ders içeriği dersin tanıtımı; dersin amacı, içeriği, işlenişine ilişkin esaslar, ders değerlendirme kriterlerini içeren ders izlencesinin öğrencilere tanıtılması ve paylaşılması. Öğrencilerin derse ilişkin beklentilerinin belirlenmesi. Temel kavramlar	Derse hazırlık, ders beklentilerini paylaşma
2	Aile kavramı, ailenin yapısal özellikleri, ailenin işlevleri, sistem olarak aile.	Derse katılım, derse hazırlık (makale okuma, kaynak kitaptan hazırlık vb)
3	Özel gereksinimli bireylerin ailelerin özellikleri ve gereksinimleri.	Derse katılım, derse hazırlık (makale okuma, kaynak kitaptan hazırlık vb)
4	Özel gereksinimli bireylerin ailelerinin yaşadıkları duygusal tepkiler	Derse katılım, derse hazırlık (makale okuma, kaynak kitaptan hazırlık vb)
5	Özel gereksinimli bireylerin ailelerini tanıma ve değerlendirme.	Derse katılım, derse hazırlık (makale okuma, kaynak kitaptan hazırlık vb)
6	Özel gereksinimli çocuğu olan ailelerin korunması ve haklarına ilişkin yasal düzenlemeler	Derse katılım, derse hazırlık (makale okuma, kaynak kitaptan hazırlık vb).
7	Özel eğitimde aile eğitimi.	Derse katılım, derse hazırlık (makale okuma, kaynak kitaptan hazırlık vb).
8	Ara sınav Haftası	Sınav hazırlık
9	Özel eğitimde okul-aile-öğretmen işbirliği	Derse katılım, derse hazırlık (makale okuma, kaynak kitaptan hazırlık vb), ödev hazırlık
10	Özel eğitimde aile katılımı: Anne-baba, kardeşler ve tüm aile üyelerinin rolü	Derse katılım, derse hazırlık (makale okuma, kaynak kitaptan hazırlık vb), ödev hazırlık, grup çalışması
11	Özel gereksinimli çocuğu olan ailelerin gelişimlerinin desteklenmesi.	Derse katılım, derse hazırlık (makale okuma, kaynak kitaptan hazırlık vb), ödev hazırlık, grup çalışması
12	Özel gereksinimli çocuğu olan ailelerin rehberlik ve psikolojik danışma ve eğitim ihtiyaçlarının karşılanması	Derse katılım, derse hazırlık (makale okuma, kaynak kitaptan hazırlık vb), ödev hazırlık, grup çalışması
13	Ailelerle iletişim ve etik. Aile eğitimi uygulama modelleri	Derse katılım, derse hazırlık (makale okuma, kaynak kitaptan hazırlık vb), ödev hazırlık, grup çalışması
14	Örnek aile eğitim programları	Derse katılım, derse hazırlık (makale okuma, kaynak kitaptan hazırlık vb),
15	Örnek aile eğitim programlarının incelenmesi.	Derse katılım, derse hazırlık (makale

	Döneme ilişkin genel değerlendirme	okuma, kaynak kitaptan hazırlık vb).
16-17	Yarıyıl sonu sınavı	
*Ders izlencesinde gerekli görüldüğünde değişiklikler yapılabilir.		
Ders Kitabı/ Malzemesi/ Önerilen Kaynaklar (Ders kitabı, yardımcı kaynak, makale, tez, ders sunumları vb.)		
<ul style="list-style-type: none"> • Cavkaytar, A. (2018). Özel Eğitimde Aile Eğitimi. Vize Yayıncılık • Demirtaş, V.Y. & Karadağ, F. (2022). Özel Gereksinimli Bireylerde Aile Eğitimi ve Katılımı. Vize Yayıncılık • Arslan, A. , Ulaş, A. H. & Coşkun, M. K. (2020). Özel eğitimde aile eğitimine yönelik bir derleme çalışması. <i>EKEV Akademi Dergisi</i>, 0 (84), 21-38. 		
Ders Değerlendirme ve Geçme Prosedürü		
Bu derste ara sınav (vize, ödev ve yarıyıl sonu (final) sınavlarıyla değerlendirme yapılacaktır. Aşağıda tüm değerlendirme araçlarına ilişkin yüzdeler oranlar verilmiştir.		
DEĞERLENDİRME		
Yarıyıl (Yıl) İçi Etkinlikleri	Sayısı	Yarıyıl (Yıl) Sonu Notuna Katkısı (%)
<i>Ara sınav</i>	1	30
<i>Ödev</i>	1	30
<i>Final</i>	1	40
TOPLAM	3	100
NOT ARALIKLARI		
AA 90 – 100		DC 50 – 59
BA 85 – 89		DD 40 – 49
BB 80 – 84		FD 30 – 39
CB 70 – 79		FF 0 – 29
CC 60 – 69		
Değerlendirme Yollarının Tanımlanması		
-Ara Sınav (Vize)-		
Bu dersin ara sınavı, doğru yanlış sorular, çoktan seçmeli ve açık uçlu sorulardan oluşan bir sınavla ile gerçekleştirilecektir. Sınav kapsamı 1. ve 7. Haftalar arasındaki ders içeriklerinden oluşacaktır. Ara sınavdan aldığınız notun %30'i genel ortalamamıza etki edecektir. Sınav günü ve dersliği sınavdan önce duyurulacaktır.		
-Ödev-		
Özel gereksinimli çocuğa sahip ailelerin karşılaştıkları güçlükler ve problemlerin çözümüne yönelik olarak bir aile eğitim programı hazırlama ve sınıfta sunma. Ödev en az 4'er kişilik gruplar halinde hazırlanacak ve sunulacaktır. Ödev uygulamasından aldığımız notun %30'i genel ortalamamıza etki edecektir.		
-Yarıyıl sonu Sınavı (Final)-		
Bu dersin final sınavı, doğru yanlış sorular, çoktan seçmeli ve açık uçlu sorulardan oluşan bir sınavla ile gerçekleştirilecektir. Sınav kapsamı 1. ve 15. Haftalar arasındaki ders içeriklerinden, ders içerisinde verilen diğer okuma materyallerinden, sizlerin yaptığı sunumlardan ve izlediğiniz filmlerden oluşacaktır. Final sınavından aldığımız notun %40'i genel ortalamamızı oluşturacaktır. Sınav günü ve dersliği sınavdan önce duyurulacaktır.		

EKLER LİSTESİ

EK 1. Program ve Ders Çıktıları İlişkisi Tablosu

EK 2. Ders Değerlendirme Formu

EK 3. Ödev Hazırlama Kılavuzu

EK 4. İş Yükü Tablosu

EK 1

Program ve Ders Çıktıları İlişkisi Tablosu															
DÇ/PÇ	PÇ1	PÇ2	PÇ3	PÇ4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10	PÇ11	PÇ12	PÇ13	PÇ14	PÇ15
DÇ1	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0
DÇ2	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	1	1
DÇ3	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	2	1
DÇ4	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	5	1
DÇ5	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	2	1
PÇ: Program Çıktısı DÇ: Ders Çıktısı Değer: 0: Yok 1: Çok Düşük 2: Düşük 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok Yüksek															

Program Çıktıları

- Özel eğitim alanına ilişkin kavramları ve bu kavramlar arasındaki ilişkileri açıklar.
- Özel gereksinimli öğrencilerin ve normal gelişim gösteren bireylerin gelişim ve öğrenme özelliklerini bilir.
- Özel eğitim alanı ile ilgili öğretim programları, öğretim stratejileri, yöntem ve teknikleri ile ölçme değerlendirme bilgisine sahiptir.
- Özel eğitim alanında kullanılan bilimsel yöntem ve teknikleri tanımlar.
- Özel eğitim alanıyla ilgili kaynak taraması yaparak ulaştığı güncel bilgileri alan uygulamalarına yansıtır.
- Özel gereksinimli bireylerin gereksinimlerine ve özelliklerine göre öğretimin etkililiğini artıracak uygun öğretim materyalleri geliştirir.
- Öğrenme öğretme sürecini, özel gereksinimli öğrencilerin gelişim özelliklerini, bireysel farklılıklarını ve konu alanının özelliklerini dikkate alarak bireysel öğretimi planlar ve etkili öğretim yöntem ve tekniklerini uygular.
- Özel gereksinimli öğrencilerin gelişimini farklı ölçme değerlendirme yöntem ve tekniklerini kullanarak izler, çok yönlü değerlendirir.
- Özel eğitimle ilgili birey, aile ya da toplum odaklı çalışmalarda bireysel ve grup çalışmalarında sorumluluk alır ve görevlerini yerine getirir.
- Yaşam boyu öğrenmeye karşı olumlu tutum ve davranışlar sergileyerek alanıyla ilgili seminer, konferans, çalıştay gibi çalışmalara katılır.
- Özel eğitim ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili bilgileri yeni gelişmeleri takip edip, meslektaşlarıyla ortak çalışabilir.
- Özel eğitim çalışmalarında öğrencilerin yaşadığı çevrenin sosyo-kültürel ve ekonomik özelliklerine göre plan ve projeler hazırlayıp, uygular ve yönetir. Sonuçları ilgili kişi ve kurumlarla paylaşır.
- Özel gereksinimli bireyler, aileleri ve diğer uzmanlar ile çalışma konusunda etkili iletişim becerilerini kullanır.
- Özel eğitim ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili görev, hak ve sorumluluklarını düzenleyen mevzuatı bilir, gelişmeleri takip eder ve uygular.
- Sosyal hakların evrenselliği, insan hakları/çocuk hakları, bilimsel, kültürel değerler ve meslek etiği konularında yeterli bilince sahip olup bu değerleri mesleğinde ve günlük yaşantısında uygular.

Ek 2 Ders Değerlendirme Formu

Sevgili öğrenciler,

Özel Eğitimde Aile Eğitimi dersinde aşağıdaki sorulara cevap vermeniz istenmektedir. Vermiş olduğunuz cevaplar, bilimsel araştırmalar dâhil hiğbir yerde kullanılmayacaktır. Kolay gelsin.

- ❖ Bu dersten beklentileriniz nelerdir?
- ❖ Bu dersin iğeriği derse ilişkin beklentilerinizi ne derecede/nasıl karşıladı?
- ❖ Bu ders ile ilgili sevdiğin ve sevmediğin 3 şeyi açıklar mısınız?
- ❖ Bu dersin daha etkili bir şekilde yürütülmesi için önerilerin nelerdir?
- ❖ Dersin öğretim elemanı ile paylaşmak istediğin başka bir konu var mı? Varsa açıklar mısınız?

EK 3: ÖDEV HAZIRLAMA KILAVUZU

Sevgili öğrenciler bu ders kapsamında yarıyıl içi çalışma olarak özel gereksinimli çocuğa sahip ailelerin karşılaştıkları sorunlar, yardım (eğitim, bilgi, beceri, psikolojik, ulaşım, vb) gereksinimleri, ailelerin özellikleri, eğitim süreçleri, toplumsal anlayış, vb konuları dikkate alarak, bu ailelerin ihtiyaçlarını karşılamaya ve sorunlarının çözümüne yönelik olarak **bir aile eğitim programı** hazırlamanız istenmektedir.

Hazırlanacak olan bu çalışma bir bilgilendirme, beceri kazandırma ve beceri geliştirme, olumsuz/riskli davranışların gelişimini önleme ve olumlu özellikleri güçlendirmeye yönelik bir çalışma olabilir.

Çalışmanın hedef kitlesi özel gereksinimli (üstün yetenekli, zihinsel engelli, görme engelli, işitme engelli, öğrenme güçlüğü, otizim sprektum tanılarından herhangi birini almış) ocuğa sahip ailelerdir. Bu alışmalar hem anne-baba-kardeşler, hem anne-baba-öğretmen-okul temelinde işbirliklerini düşünerek hazırlanabilir. Hazırlanacak ödevlerin 15. Hafta sınıfta sunumları yapılacaktır. Sınıf ortamında yapılacak olan sunu çalışmalarının hazırlanması aşamasında drama, oyun, kamu spotu, mülakat, grup tartışması, beyin fırtınası, film analiz, film gösterimi, şiir, şarkı, broşür, afiş vb iğeriklerden yararlanılabilir. Ödev 4 kişilik gruplar halinde hazırlanacak ve sunulacaktır.

	<u>İş PAKETLERİ</u>	<u>Beklenen alışmalar ve Puanlama Anahtarı</u>
1.	Eğitim Programının Adı:	(Eğitim Programın Adını Yazınız) (2 puan)
2.	Yapılması planlanan çalışmanın türü:	(Bu kısımda planladığınız eğitim programın türü ve iğeriği hakkında bilgi vermeniz istenmektedir. Örneğin Önleme alışması . Bu çalışmanın neyi önlemek için geliştirildiği yazılmalıdır. Bireysel ya da grup çalışması mı?) (3 puan)
3.	Eğitim Programın Amacı:	(Hazırlanacak olan eğitim programının amacı ve kazanımları hakkında bilgi verilmedir) (10 puan)
4.	Çalışmanın hedef Grubu	(alışmanın hedef grubu hakkında tanımlayıcı bilgilere yer verilmelidir: Örneğin Engelli Ergen ocuğu Olan aileler, bu ailelerden kaç kişi belirlenecek, nasıl belirlenecek, eğitim programına nasıl dahil edilecekler) (10 puan)

5.	Eğitim Programının İçeriği	(Eğitim programının içeriği hakkında bilgi verilecek, hangi bilgi ve becerilerin kazandırılması hedeflenmiş ve bu bilgi ve becerilere ilişkin kaç haftalık bir eğitim etkinlik programı dzenlenecek) (20 puan)
6.	Eğitim Programının Uygulama ve Değerlendirme Süreci	(Eğitim programın uygulama süreci hakkında bilgi verilecek. Hangi ortamda (aile, okul), her bir hafta hangi içerik uygulanacak, kimler tarafından ne kadar sürede uygulanacak. Programın etkili olup olmadığı nasıl değerlendirilecek) (20 puan)
7.	Hazırlayanlar:	Ekibi ve çalışmadaki katkı oranlarını % olarak yazınız.
8.	Yararlanılan Kaynaklar:	Bilimsel metin yazma etik ilkeleri ve kaynakça yazım kuralları çerçevesinde yararlanılan kaynakların kaynakça bilgisini yazınız. (10 puan)
9.	Yazım kuralları	12 pontu, Times New Roman, 1,5 satır aralık, sayfa kenarlıkları 2,5 cm olacak şekilde yazılmalıdır. (10 puan)
10.	Sunu:	15 puan

EK 4. İş Yükü Tablosu

Etkinlikler	Sayısı	Süresi (saat)	Toplam İş Yükü (saat)
Ara Sınav	1	1	1
Final Sınavı	1	1	1
Derse Katılım	14	1	14
Takım/Grup alışması	1	8	8
Bireysel alışma	5	1	5
Ara Sınav İçin Bireysel alışma	1	6	6
Final Sınavı İçin Bireysel alışma	1	9	9
Okuma	10	1	10
Ev devi	1	10	10
TOPLAM İş YÜKÜ (saat)			64

Dersin AKTS Kredisi = Toplam İş Yükü (Saat) / 30,00 (Saat/AKTS) = 64,00/ 30,00 = 2,13 ~ 2.00